

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

PIELISJOEN LINNA

Linnan on alkujaan suunnitellut arkkitehti Ernst B. Lohrmann. Pielisjoen linna kuuluu Joensuun kaupungin kulttuuri- ja rakennushistoriallisten suojelukohteiden ykkösluokkaan. Myös osa linnan sisätiloista on suojeltu. Linnassa on kolme kerrosta. Neliöitä on yhteensä 1 500. Linna sijaitsee Niskasaaren tontilla, jonka pinta-ala on noin 3 400 neliötä. Aiemmin valtion omistama linna tuli Joensuun kaupungin omistukseen vuonna 2003.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Pielisjoen linna, Siltakatu 2,
80100 Joensuu

Puhelin 013 337 4700, Faksi 013 267 4730

kirjaamo@pohjois-karjala.fi

www.pohjois-karjala.fi

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

Jarkko Kijäläinen and Teemu Jussila (kuva), Sirkka-Liisa Salmela (teksti), arkkitehtuurit Pohjois-Karjalan museo

PIELISJOEN LINNA
Helmi keskellä Joensuuta

PIELISJOEN LINNA

Vuonna 1852 valmistunut Pielisjoen linna on Joensuun kaupungin vanhin kivirakennus. Joensuun kaupunki perustettiin vain neljä vuotta ennen linnan valmistumista.

Pielisjoen linna rakennettiin alun perin kruununjyvästökseksi. Kruunu peri veroja luonnontuotteina ja vilja nousi tärkeimmäksi veronmaksun välineeksi 1600-luvulla. Kameraalihallinnon isännöimä Pielisjoen linna palveli jyvästönä aina 1910-luvulle saakka.

Vuodesta 1919 lähtien Pielisjoen linna toimi Pohjois-Karjalan suojeluskuntapiiriin varastona. Linnan pohjakerroksessa säilytettiin muun muassa Joensuun kenttäpatterin tykkejä. Kun suojeluskunta sittemmin tarvitsi toimi- ja asuintilaa henkilöstölleen, apuun kutsuttiin arkkitehti Ole Gripenberg.

Arkkitehti Gripenbergin uudistussuunnitelman mukaisesti Pielisjoen linnan sisätilat kokivat perusteellisen muutoksen. Rakennuksen keskelle sijoitettiin jyhkeä porraskäytävä, johon tulvi valoa keskelle kattoa rakennetun pyramidimaisen lyhtyrakennelman ikkunoista.

Linnan ilme muuttui myös ulkoisesti, kun linnan tiiliseinät rapattiin. Samassa yhteydessä linnan länsiseinän yläosaan tehtiin kaksi kipsistä medaljonkia. Toisen medaljongin kuviona on suojeluskuntain hihamerkki, toinen kuvio on Karjalan vaakunan suoraa säilää pitelevä haarniskoitu käsivarsi. Mittava uudistus työ saatiin valmiiksi kesällä 1929, jolloin linna vihittiin Pielisjoen linnaksi.

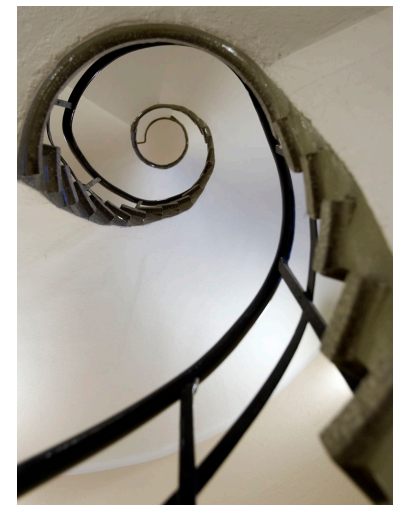
1930-luvulla Lapuan liike nautti Joensuussa rajattua suosiota, vaikkakin kiihkeimpien suojeluskuntalaisten harjoittamat kyyditykset ja lisääntynyt väkivalta kasvattivat myös kritiikkiä.

Lapuan liikkeen hiipumisen virstanpylvääksi mainitaan episodi, jossa maamme ensimmäinen presidentti K.J. Ståhlberg puolisoineen kyydittiin Joensuuhun lokakuussa vuonna 1930. Muilutuksen kohteeksi Ståhlberg joutui, kun hän tunnettuna ja tiukkana laillisuusmiehenä kritisoi Lapuan liikettä.

Kyyditys päättyi Joensuun kaupungintalon eteen, jossa muilutajat itse häipyivät pimeään yöhön. Vaiheikkaan päivän päätteeksi presidenttiparille löytyi lopulta yösiija Pielisjoen linnasta sen jälkeen, kun suojeluskuntapiiriin sotilasohjaaja, jääkäriluutnantti Lang tunnisti entisen ylipäällikkönsä Ståhlbergin.

Ståhlbergit palasivat takaisin Helsinkiin jo seuraavana päivänä lukuisten tervehdysten saattelemina. Joensuusta lähtien lähes jokaisella rautatieasemalla presidenttiparia kunnioitti suojeluskunnan paraati sekä kuntien kukkatervehdykset.

Sodan aikana Pielisjoen linna palveli sotilaskäytössä. Sodan jälkikäiköiden vaiheet näkyivät myös Pielisjoen linnan länsiseinällä, kun suojeluskunnan tunnusta kantanut medaljonki hakattiin irti. Sodan jälkeen Pielisjoen linna toimi Sotilaspiiriin esikuntana aina vuoteen 1967 saakka.

Vuonna 1971 linnaan muutti Joensuun yliopiston alainen Karjalan tutkimuslaitos. Linna oli tutkimuksen ja tieteen työssä aina vuoteen 2006 saakka. Tuolloin Karjalan tutkimuslaitoksen väki muutti linnasta Joensuun yliopiston yhtenäiselle kampusalueelle.

Vuosina 1992-1993 Pielisjoen linnassa tehtiin suurenremontti. Arkkitehti Esa Piiraisen johdolla linnan tunnelma saatiin 1920-luvulle. Eräs entisöitävistä kohteista oli linnan länsipääty, jossa komeilee jälleen suojeluskunnan hihamerkki. Samalla linnassa toteutettiin nykyaikaisia teknisiä ratkaisuja.

Marraskuussa 2006 yksi maakunnan merkittävimmistä arvotakennuksista sai uuden isännän, kun Pohjois-Karjalan maakuntaliitto muutti Pielisjoen linnaan.

